

doel

► Je oefent hoe je sommen met hele getallen en kommagetallen uitrekenet met de rekenmachine.

1

Vul de tabel in. Laat zien wat je intypt.

	mannen	vrouwen	kinderen	totaal	op de rekenmachine
fiets	527	958	237	1722	5 2 7 + 9 5 8 + 2 3 7 =
bus	382	419	186	987	3 8 2 + 4 1 9 + 1 8 6 =
auto	2866	1693	98	4657	2 8 6 6 + 1 6 9 3 + 9 8 =
trein	1478	1257	79	2814	1 4 7 8 + 1 2 5 7 + 7 9 =
te voet	168	143	193	504	1 6 8 + 1 4 3 + 1 9 3 =

2

Reken uit. Laat zien wat je intypt.

shirt	7 × € 19,75	€ 138,25
foto	5 × € 5,25	€ 26,25
beker	8 × € 3,50	€ 28,00
totaal		€ 192,50

7 × 19 . 7 5 =

5 × 5 . 2 5 =

8 × 3 . 5 0 =

1 3 8 . 2 5 + 2 6 . 2 5 + 2 8 =

3

Reken uit met de rekenmachine. Hoeveel bezoekers waren er in totaal?

bezoekersaantallen techniekmuseum					
	volwassenen	10-17 jaar	t/m 9 jaar	totaal	op de rekenmachine
wo	876	1006	153	2035	8 7 6 + 1 0 0 6 + 1 5 3 =
do	1309	941	567	2817	1 3 0 9 + 9 4 1 + 5 6 7 =
vr	1054	1382	117	2553	1 0 5 4 + 1 3 8 2 + 1 1 7 =

4 Welke som hoort erbij? Reken uit. Laat zien wat je intypt.

1 kaartje kost € 9,25. Wat kosten 12 kaartjes?

$$12 \times 9,25 = \dots\dots\dots$$

antwoord: € 111

In een week rijdt een bus 1981 km. Hoeveel km is dat gemiddeld per dag?

$$1981 : 7 = \dots\dots\dots$$

antwoord: 283 km

In een bus gaan 52 kinderen. Hoeveel bussen zijn er nodig voor 364 kinderen?

$$364 : 52 = \dots\dots\dots$$

antwoord: 7 bussen

Er passen 128 passagiers op een boot. De boot vaart 8 keer per dag. Hoeveel passagiers kunnen op 1 dag een boottocht maken?

$$8 \times 128 = \dots\dots\dots$$

antwoord: 1024 passagiers

5 Wat kost het samen? Laat zien wat je intypt.

handdoek	4 × € 8,50	€ 34,-
glas	6 × € 3,85	€ 23,10
vlaggetje	7 × € 2,45	€ 17,15
totaal		€ 74,25 +

$$4 \times 8,50 = \dots\dots\dots$$

$$6 \times 3,85 = \dots\dots\dots$$

$$7 \times 2,45 = \dots\dots\dots$$

$$34 + 23,10 + 17,15 = \dots\dots\dots$$

5 s Welke som hoort erbij? Reken uit. Laat zien wat je intypt.

35 bezoekers betalen samen € 822,50. Hoeveel betaalt 1 bezoeker gemiddeld?

$$822,50 : 35 = \dots\dots\dots$$

antwoord: € 23,50

5 bokkers wegen samen 320 kg. Hoeveel kg weegt 1 bokser gemiddeld?

$$320 : 5 = \dots\dots\dots$$

antwoord: 64 kg

Een pen kost € 0,85. Hoeveel kun je er kopen voor € 15,-?

$$15 : 0,85 = \dots\dots\dots$$

antwoord op het scherm: 17,64705882

dus 17 pennen

Een dierentuinkaartje kost € 15,25. Hoeveel personen kunnen naar binnen voor € 100,-?

$$100 : 15,25 = \dots\dots\dots$$

antwoord op het scherm: 6,557377049

dus 6 personen

doel

► Je oefent de tafels tot en met 10 door elkaar.

1

Reken uit.

$3 \times 8 = 24$

$5 \times 6 = 30$

$2 \times 9 = 18$

$4 \times 7 = 28$

$6 \times 6 = 36$

$7 \times 7 = 49$

$9 \times 6 = 54$

$8 \times 4 = 32$

$7 \times 9 = 63$

$6 \times 3 = 18$

$3 \times 6 = 18$

$7 \times 4 = 28$

$8 \times 9 = 72$

$10 \times 10 = 100$

$6 \times 4 = 24$

$7 \times 8 = 56$

$9 \times 4 = 36$

$8 \times 6 = 48$

$5 \times 8 = 40$

$3 \times 5 = 15$

$8 \times 9 = 72$

$5 \times 7 = 35$

$4 \times 4 = 16$

$3 \times 9 = 27$

$4 \times 5 = 20$

$2 \times 7 = 14$

$8 \times 3 = 24$

$9 \times 7 = 63$

$3 \times 3 = 9$

$7 \times 6 = 42$

$7 \times 3 = 21$

$8 \times 8 = 64$

$6 \times 7 = 42$

$4 \times 6 = 24$

$3 \times 2 = 6$

$9 \times 5 = 45$

$10 \times 4 = 40$

$5 \times 5 = 25$

$9 \times 9 = 81$

$8 \times 2 = 16$

$9 \times 8 = 72$

$3 \times 7 = 21$

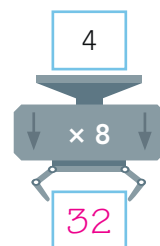
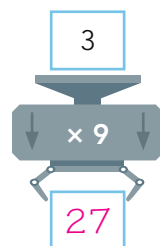
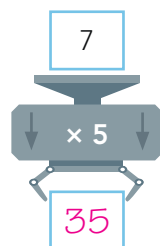
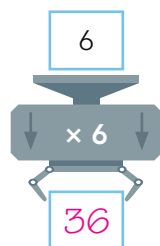
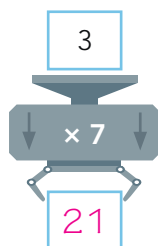
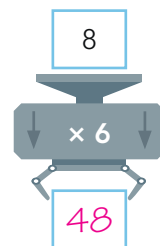
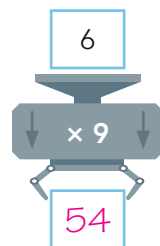
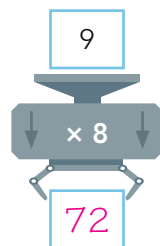
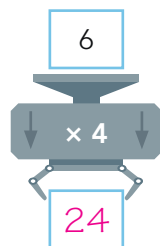
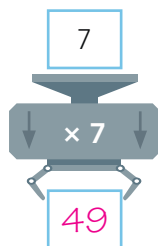
$10 \times 9 = 90$

$4 \times 3 = 12$

$9 \times 2 = 18$

2

Reken uit.

E

Reken uit.

×	9	6	3
3	27	18	9
5	45	30	15
7	63	42	21

×	2	9	8
9	18	81	72
4	8	36	32
6	12	54	48

4

Reken uit.

$3 \times 6 = 18$

$9 \times 7 = 63$

$7 \times 7 = 49$

$6 \times 5 = 30$

$4 \times 4 = 16$

$8 \times 4 = 32$

$8 \times 8 = 64$

$2 \times 8 = 16$

$5 \times 5 = 25$

$7 \times 2 = 14$

$7 \times 3 = 21$

$4 \times 10 = 40$

$3 \times 8 = 24$

$6 \times 6 = 36$

$3 \times 3 = 9$

$9 \times 9 = 81$

$9 \times 4 = 36$

$4 \times 5 = 20$

$9 \times 2 = 18$

$5 \times 9 = 45$

5

Reken uit.

×	3	9	4	7
6	18	54	24	42
2	6	18	8	14
7	21	63	28	49

×	4	6	8	10
5	20	30	40	50
7	28	42	56	70
9	36	54	72	90

doel

► Je oefent contextproblemen oplossen.

1

Hoeveel moet Anne betalen?

Welke som hoort erbij?

Je mag een rekenmachine gebruiken.

Anne koopt een hoofdtelefoon, een fotoestel en een luidsprekerbox.

som: $98 + 415 + 149 = 662$

antwoord: $€ 662,-$

2

Hoeveel moet zij betalen?

Welke som hoort erbij?

Je mag een rekenmachine gebruiken.

1 liter verf kost € 9,50. Else koopt 3,5 liter.
Hoeveel moet zij betalen?

som: $3,5 \times 9,50 = 33,25$

antwoord: $€ 33,25$

Laat zien hoe je rekent. **bijvoorbeeld:**

liter	1	0,5	3	3,5
euro	9,50	4,75	28,50	33,25

3

Hoeveel keukens waren in orde?

Reken uit.

Jorn werkt bij een bedrijf waar ze keukens van restaurants controleren.
Vandaag zijn er 4 op de 7 in orde.
Julian heeft er vandaag 28 gecontroleerd.
Hoeveel keukens waren in orde?

antwoord: 16 keukens in orde

Laat zien hoe je rekent. **bijvoorbeeld:**

keukens in orde	4	8	16
alle keukens	7	14	28

4

Hoe ver heeft Youssef na de pauze nog gefietst?

Welke sommen horen erbij?

Je mag een rekenmachine gebruiken.

In de zomer maakt Youssef een fietstocht.
Het eerste uur fietst hij 23,2 km.
Het tweede uur 18,4.
Na een pauze fietst hij 's middags nog 3 uur.
Als hij terugkomt, heeft hij in totaal 94,8 km gefietst.
Hoe ver heeft Youssef na de pauze nog gefietst?

sommen: $23,2 + 18,4 = 41,6$

$94,8 - 41,6 = 53,2$

antwoord: $53,2$ km

5

Wat is de gemiddelde snelheid van Youssef?

Lees nog eens de informatie bij opgave 4.
Je mag een rekenmachine gebruiken.

som: $94,8 : 5 = 18,96$

antwoord: $18,96 \text{ km/uur}$

6

S

Hoeveel flessen cola koop je dit jaar?

Reken uit.

Vorig jaar waren er 64 kinderen op de feestavond. Er zijn toen 48 flessen cola leeggedronken.

Dit jaar komen er 80 kinderen op de feestavond.

Hoeveel flessen cola koop je dit jaar?

Laat zien hoe je rekent. bijvoorbeeld:

flessen	48	24	12	6	60
kinderen	64	32	16	8	80

antwoord: 60 flessen

7

S

Hoeveel spaargeld houdt Fenna over?

Welke sommen horen erbij?

Je mag een rekenmachine gebruiken.

Fenna heeft € 250,- gespaard.

Zij koopt skates.

De prijs van de skates: € 180,-

Hoeveel spaargeld houdt zij over?

VANDAAG
20% korting

sommen:

korting: $20\% \text{ van } 180 = 36$

prijs skates: $180 - 36 = 144$

spaargeld over: $250 - 144 = 106$

antwoord: $\text{€ } 106,-$

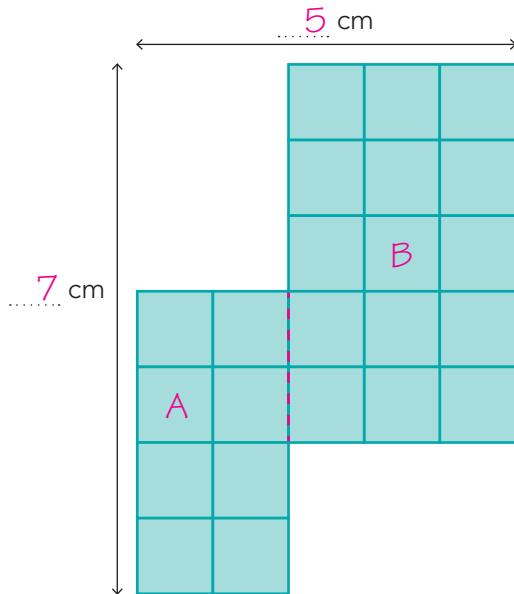
doel

► Je oefent de omtrek en de oppervlakte berekenen van een figuur met maten in centimeters of meters.

1

Reken de oppervlakte uit. Vul in.

Verdeel de figuren eerst in rechthoeken. Laat zien hoe je rekent. *bijvoorbeeld:*

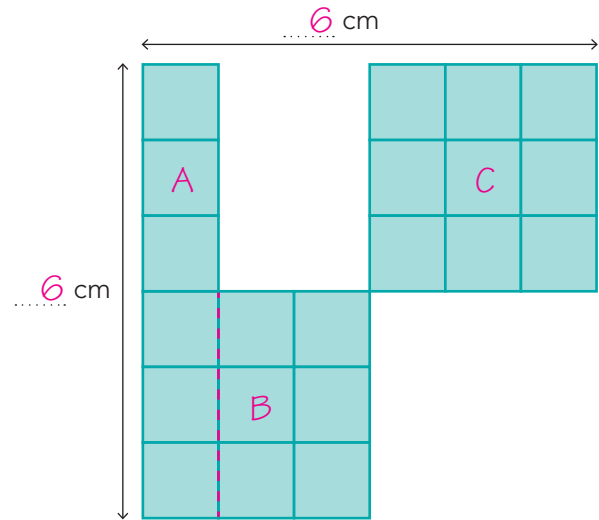

De oppervlakte is 23 cm².

Oppervlakte A is: $2\text{ cm} \times 4\text{ cm} = 8\text{ cm}^2$

Oppervlakte B is: $3\text{ cm} \times 5\text{ cm} = 15\text{ cm}^2$

De oppervlakte is $8\text{ cm}^2 + 15\text{ cm}^2 =$
23 cm².

De oppervlakte is 21 cm².

Oppervlakte A is: $6\text{ cm} \times 1\text{ cm} = 6\text{ cm}^2$

Oppervlakte B is: $3\text{ cm} \times 2\text{ cm} = 6\text{ cm}^2$

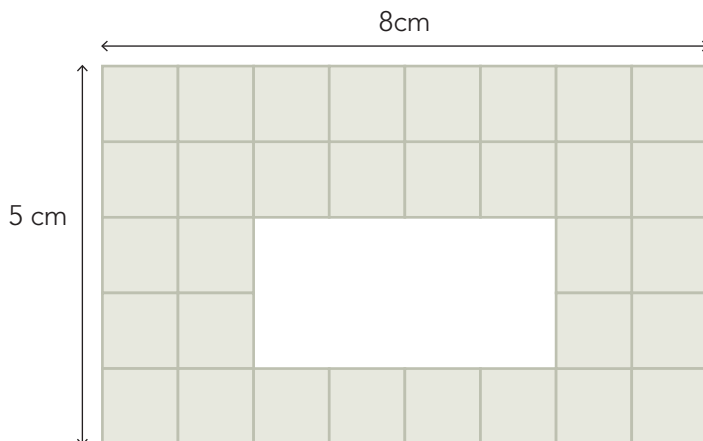
Oppervlakte C is: $3\text{ cm} \times 3\text{ cm} = 9\text{ cm}^2$

De oppervlakte is $6\text{ cm}^2 + 6\text{ cm}^2 + 9\text{ cm}^2 =$
21 cm²

2

Reken de oppervlakte uit.

Laat zien hoe je rekent. *bijvoorbeeld:*

De oppervlakte is 32 cm².

De oppervlakte van het hele figuur is

$5\text{ cm} \times 8\text{ cm} = 40\text{ cm}^2$

De oppervlakte van het gat is

$4\text{ cm} \times 2\text{ cm} = 8\text{ cm}^2$

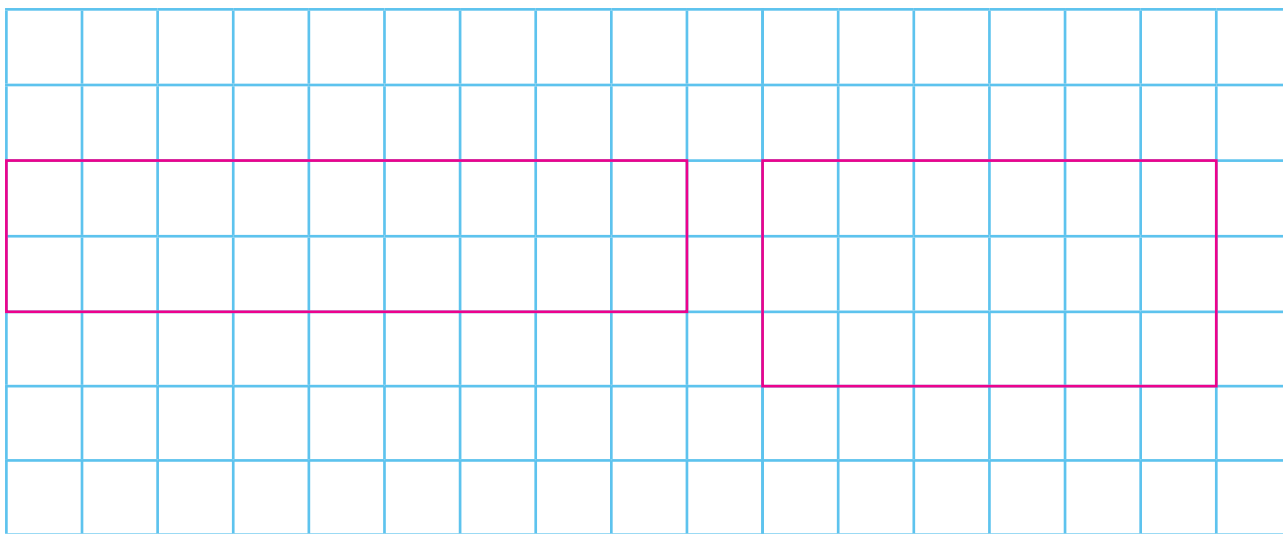
De gevraagde oppervlakte is

$40\text{ cm}^2 - 8\text{ cm}^2 = 32\text{ cm}^2.$

3

Teken 2 rechthoeken met een oppervlakte van 18 cm².

Wat is de omtrek? *bijvoorbeeld:*

de omtrek =

$2\text{ cm} + 9\text{ cm} + 2\text{ cm} + 9\text{ cm} = 22$ ..... cm.

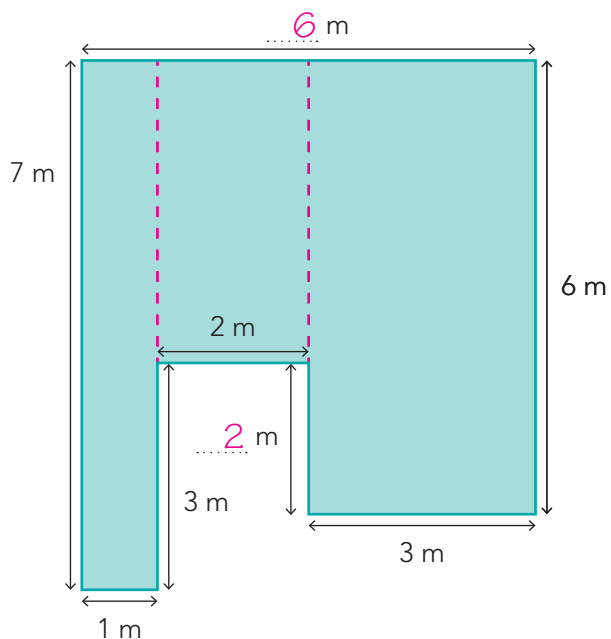
de omtrek =

$3\text{ cm} + 6\text{ cm} + 3\text{ cm} + 6\text{ cm} = 18$ ..... cm.

4

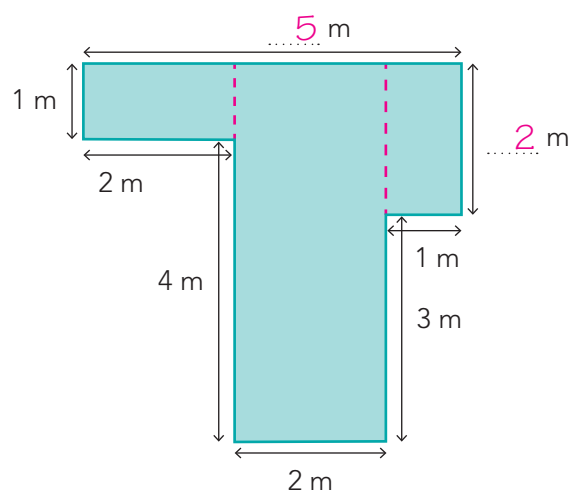
Reken de omtrek en de oppervlakte uit. Vul in.

Verdeel de figuren eerst in rechthoeken. Laat zien hoe je rekent.

De omtrek is 30 m.

De oppervlakte is 33 m².

De omtrek 20 m.

De oppervlakte is 14 m².

doel

- ▶ **S** Je oefent benoemde en onbenoemde kommagetallen vermenigvuldigen met 10, 100 en 1000 en delen door 10 en 100.
- ▶ **F** Je oefent benoemde kommagetallen vermenigvuldigen met 10, 100 en 1000 en delen door 10 en 100.

1

Welke som hoort erbij?

Reken uit.

0,65 kg

Yunus bezorgt kranten. Per keer loopt hij 4,75 kilometer. Hoeveel kilometer heeft Yunus gelopen na 10 keer bezorgen?

1 stapel krantjes weegt 0,65 kilogram. Hoeveel kilogram wegen 100 stapels bij elkaar?

som: $10 \times 4,75 = 47,5$

som: $100 \times 0,65 = 65$

antwoord: $47,5 \text{ km}$

antwoord: 65 kg

Yunus verdient € 20,50 per maand. Hoeveel verdient hij in 10 maanden?

1 tas vol kranten weegt 8,4 kilogram. Hoeveel kilogram wegen 100 tassen bij elkaar?

som: $10 \times 20,50 = 205$

som: $100 \times 8,4 = 840$

antwoord: $\text{€ } 205,-$

antwoord: 840 kg

2

Reken uit.

Vul in.

x	10	100	1000
€ 0,15	€ 1,50	€ 15,-	€ 150,-
€ 0,65	€ 6,50	€ 65,-	€ 650,-
€ 2,25	€ 22,50	€ 225,-	€ 2250,-
€ 15,45	€ 154,50	€ 1545,-	€ 15.450,-

3

Welke som hoort erbij?

Senna verdient geld met het rondbrengen van folders. Voor 100 folders krijgt zij € 15,-. Hoeveel krijgt zij per folder?

Een rol touw van 500 meter worden verdeeld in 100 gelijke stukken. Hoe lang is elk stuk?

som: $15 : 100 = 0,15$

som: $500 : 100 = 5 \text{ of } 5,00$

antwoord: $\text{€ } 0,15$

antwoord: $5 \text{ m of } 5,00 \text{ m}$

4

Reken uit.

$100 \times 4,75 \text{ m} = 475 \text{ m}$

$100 \times 2,5 \text{ m} = 250 \text{ m}$

$100 \times 5,65 \text{ m} = 565 \text{ m}$

$100 \times \text{€ } 3,90 = \text{€ } 390,-$

$100 \times \text{€ } 0,15 = \text{€ } 15,-$

$1000 \times 0,35 \text{ m} = 350 \text{ m}$

$1000 \times 6,7 \text{ m} = 6700 \text{ m}$

$1000 \times 0,04 \text{ m} = 40 \text{ m}$

$1000 \times \text{€ } 5,30 = \text{€ } 5300,-$

$1000 \times \text{€ } 8,10 = \text{€ } 8100,-$

$100 \times \text{€ } 7,95 = \text{€ } 795,-$

$10 \times 2,45 \text{ m} = 24,5 \text{ m}$

$1000 \times \text{€ } 0,85 = \text{€ } 850,-$

$10 \times 0,6 \text{ m} = 6 \text{ m}$

$100 \times 1,2 \text{ m} = 120 \text{ m}$

5

Reken uit.

$\text{€ } 5,70 : 10 = \text{€ } 0,57$

$\text{€ } 42,80 : 10 = \text{€ } 4,28$

$\text{€ } 11,- : 10 = \text{€ } 1,10$

$\text{€ } 4,- : 10 = \text{€ } 0,40$

$\text{€ } 50,10 : 10 = \text{€ } 5,01$

$62 \text{ m} : 100 = 0,62 \text{ m}$

$8060 \text{ m} : 100 = 80,60 \text{ m}$

$20 \text{ m} : 100 = 0,20 \text{ m}$

$7264 \text{ m} : 100 = 72,64 \text{ m}$

$365 \text{ m} : 100 = 3,65 \text{ m}$

$\text{€ } 268,- : 100 = \text{€ } 2,68$

$\text{€ } 4,50 : 10 = \text{€ } 0,45$

$90 \text{ m} : 100 = 0,90 \text{ m}$

$6,3 \text{ m} : 10 = 0,63 \text{ m}$

$255 \text{ m} : 100 = 2,55 \text{ m}$

6

S

Reken uit.

Vul in.

x	10	20	100	200	1000
€ 0,07	€ 0,70	€ 1,40	€ 7,-	€ 14,-	€ 70,-
€ 6,20	€ 62,-	€ 124,-	€ 620,-	€ 1240,-	€ 6200,-
2,3 km	23 km	46 km	230 km	460 km	2300 km
4,85 kg	48,5 kg	97 kg	485 kg	970 kg	4850 kg

7

S

Welke som hoort erbij?

Reken uit.

10 grote dozen wegen samen 389 kilogram.

De dozen zijn even zwaar.

Hoeveel weegt 1 doos?

som: $389 : 10 = 38,9$

antwoord: $38,9 \text{ kg}$

In 1 liter citroenijs gaat 100 gram citroenen.

De ijsmaker heeft 2250 gram citroenen.

Hoeveel liter citroenijs kan hij maken?

som: $2250 : 100 = 22,50$

antwoord: $22,50 \text{ l}$

doel

► Je oefent rekenen tot en met 100 ($40 + 5$, $42 + 5$, $48 + 7$, $56 - 2$, $56 - 8$).

1

Reken uit.

$52 + 7 = 59$

$41 + 5 = 46$

$58 + 3 = 61$

$34 + 7 = 41$

$34 + 4 = 38$

$82 + 4 = 86$

$36 + 6 = 42$

$44 + 9 = 53$

$59 + 8 = 67$

$48 + 6 = 54$

$67 + 5 = 72$

$81 + 4 = 85$

$73 + 6 = 79$

$33 + 8 = 41$

$49 + 9 = 58$

$90 + 2 = 92$

$48 + 5 = 53$

$55 + 7 = 62$

$20 + 7 = 27$

$55 + 6 = 61$

$35 - 4 = 31$

$93 - 2 = 91$

$93 - 5 = 88$

$41 - 3 = 38$

$32 - 7 = 25$

$64 - 7 = 57$

$45 - 7 = 38$

$67 - 5 = 62$

$46 - 9 = 37$

$61 - 5 = 56$

$58 - 6 = 52$

$35 - 6 = 29$

$88 - 6 = 82$

$45 - 3 = 42$

$79 - 9 = 70$

$72 - 9 = 63$

$54 - 8 = 46$

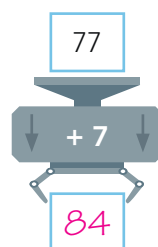
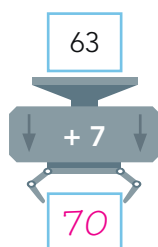
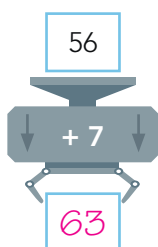
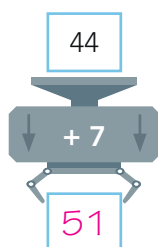
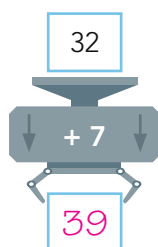
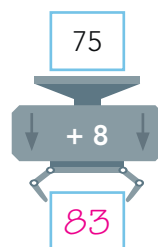
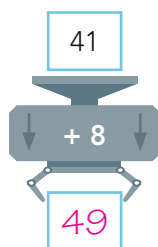
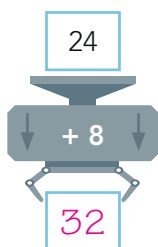
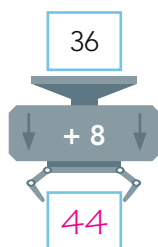
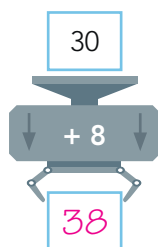
$84 - 8 = 76$

$67 - 8 = 59$

$87 - 4 = 83$

2

Reken uit.

3

Reken uit.

$47 - 7 = 40$

$74 - 5 = 69$

$45 + 4 = 49$

$54 + 2 = 56$

$53 - 9 = 44$

$53 - 9 = 44$

$86 + 8 = 94$

$48 + 7 = 55$

$34 - 8 = 26$

$86 - 4 = 82$

$30 + 6 = 36$

$80 + 3 = 83$

$22 - 3 = 19$

$33 - 2 = 31$

$92 + 5 = 97$

$41 + 5 = 46$

$61 - 6 = 55$

$45 - 8 = 37$

$57 + 7 = 64$

$35 + 9 = 44$

4

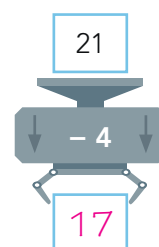
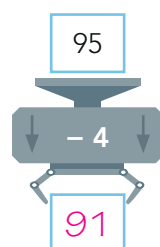
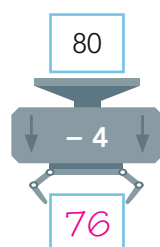
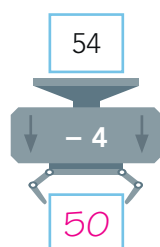
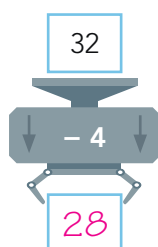
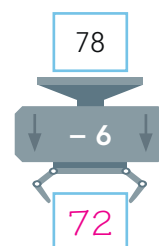
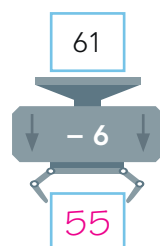
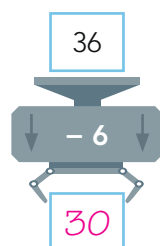
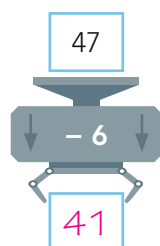
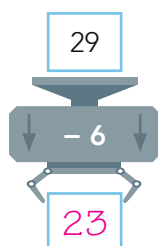
Reken uit.

+	3	5	9
30	33	35	39
34	37	39	43
38	41	43	47

-	4	6	7
60	56	54	53
83	79	77	76
91	87	85	84

5

Reken uit.

6

Reken uit.

-	8	5	4	7
48	40	43	44	41
52	44	47	48	45
65	57	60	61	58

doel

- ▶ **S** Je oefent het kortingspercentage uitrekenen als je de oude prijs en de nieuwe prijs weet, en je oefent percentages boven 100% uitrekenen.
- ▶ **F** Je oefent de nieuwe prijs uitrekenen als je de oude prijs en het kortingspercentage weet, en je oefent percentages boven 100% uitrekenen met 10%, 20%, 25% of 50%.

1 S Wat wordt de nieuwe prijs?

50% korting op broeken

oude prijs	korting in euro's	nieuwe prijs
€ 500,-	€ 250,-	€ 250,-
€ 360,-	€ 180,-	€ 180,-

25% korting op jassen

oude prijs	korting in euro's	nieuwe prijs
€ 300,-	€ 75,-	€ 225,-
€ 140,-	€ 35,-	€ 105,-

2 Welke korting geeft het meeste voordeel? Kruis aan.

van € 80,-
voor €

10% korting: nieuwe prijs: € 72,-

€ 10,- korting: nieuwe prijs: € 70,-

van € 120,-
voor €

30% korting: nieuwe prijs: € 84,-

€ 30,- korting: nieuwe prijs: € 90,-

van € 250,-
voor €

20% korting: nieuwe prijs: € 200,-

€ 20,- korting: nieuwe prijs: € 230,-

van € 160,-
voor €

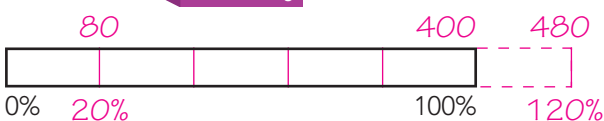
25% korting: nieuwe prijs: € 120,-

€ 25,- korting: nieuwe prijs: € 135,-

3 Bereken de nieuwe hoeveelheid. Teken in de stroken.

nu 20% meer

extra: 80 g

antwoord: 480 g

Nu 25% meer

extra: 200 g

antwoord: 1000 g

4

Wat wordt de nieuwe prijs?

Je krijgt 20% korting.

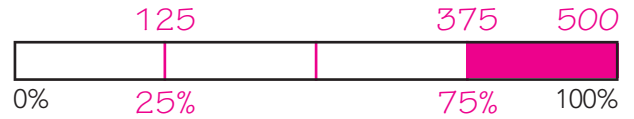

korting: $\frac{1}{5} \times € 150,- = € 30,-$

nieuwe prijs: $€ 150,- - € 30,- = € 120,-$

antwoord: $€ 120,-$

Je krijgt 25% korting.

korting: $\frac{1}{4} \times € 500,- = € 125,-$

nieuwe prijs: $€ 500,- - € 125,- = € 375,-$

antwoord: $€ 375,-$

5

S

Wat is het voordeel en wat wordt de nieuwe prijs?

voordeel: $€ 150,-$

voordeel: $€ 7,-$

voordeel: $€ 3,-$

voordeel: $€ 45,-$

nieuwe prijs: $€ 150,-$

nieuwe prijs: $€ 63,-$

nieuwe prijs: $€ 57,-$

nieuwe prijs: $€ 135,-$

bijvoorbeeld:

$\frac{1}{2} \times € 300,- = € 150,-$

$€ 300,- - € 150,- = € 150,-$

$\frac{1}{10} \times € 70,- = € 7,-$

$€ 70,- - € 7,- = € 63,-$

$\frac{1}{20} \times € 60,- = € 3,-$

$€ 60,- - € 3,- = € 57,-$

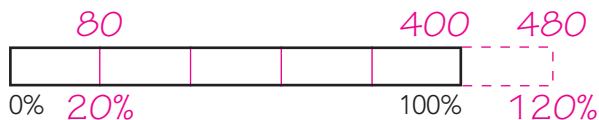
$\frac{1}{4} \times € 180,- = € 45,-$

$€ 180,- - € 45,- = € 135,-$

6

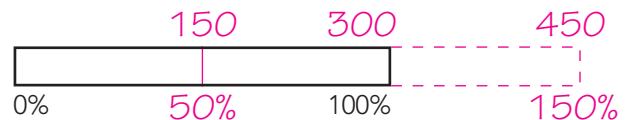
S

Bereken de nieuwe hoeveelheid. Teken in de stroken.

extra: $80 g$

antwoord: $480 g$

extra: $150 g$

antwoord: $450 g$

doel

- ▶ **F** Je oefent cijferend vermenigvuldigen of rekenen met splitsen bij sommen als 12×64 en 22×64 .
- ▶ Je oefent cijferend of kolomsgewijs vermenigvuldigen bij sommen als 6×346 .

1

Reken uit.

Reken uit met splitsen. Daarna met $10 \times$ zoveel.

$80 + 18$

$2 \times 49 = 98$

$20 \times 49 = 980$

$4 \times 95 = 380$

$40 \times 95 = 3800$

$180 + 54$

$6 \times 39 = 234$

$60 \times 39 = 2340$

$3 \times 68 = 204$

$30 \times 68 = 2040$

$180 + 9$

$3 \times 63 = 189$

$30 \times 63 = 1890$

$5 \times 75 = 375$

$50 \times 75 = 3750$

$80 + 28$

$4 \times 27 = 108$

$40 \times 27 = 1080$

$2 \times 88 = 176$

$20 \times 88 = 1760$

2

Welke som hoort erbij?

Reken uit met cijferen of met splitsen. Laat zien hoe je rekent.

Op een rij kunnen 53 tegels.
De stratenmaker legt 16 rijen.
Hoeveel tegels legt de stratenmaker?

som: 16×53 of 53×16

$$\begin{array}{r} 53 \\ \underline{16} \times \\ 318 \\ \underline{530} + \\ 848 \end{array}$$

antwoord: 848 tegels

Op een rij kunnen 67 tegels.
De stratenmaker legt 13 rijen.
Hoeveel tegels legt de stratenmaker?

som: 13×67 of 67×13

$$\begin{array}{r} 67 \\ \underline{13} \times \\ 201 \\ \underline{670} + \\ 871 \end{array}$$

antwoord: 871 tegels

E

Keer om en reken uit in je schrift.

Reken uit met cijferen of met splitsen.

$62 \times 14 = \underline{1036}$

$$\begin{array}{r} 62 \\ 14 \times \\ \hline 248 \\ 620 + \\ \hline 868 \end{array}$$

$48 \times 15 = \underline{720}$

$53 \times 11 = \underline{583}$

$26 \times 12 = \underline{312}$

$35 \times 17 = \underline{595}$

$74 \times 18 = \underline{1332}$

4

Reken uit met cijferen of kolomsgewijs.

$$\begin{array}{r} 508 \\ 3 \times \\ \hline 1524 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 469 \\ 6 \times \\ \hline 2814 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 394 \\ 7 \times \\ \hline 2758 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 641 \\ 8 \times \\ \hline 5128 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 437 \\ 5 \times \\ \hline 2185 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 858 \\ 4 \times \\ \hline 3432 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 926 \\ 9 \times \\ \hline 8334 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 745 \\ 7 \times \\ \hline 5215 \end{array}$$

5

S

Reken uit met cijferen.

$$\begin{array}{r} 52 \\ 22 \times \\ \hline 104 \\ 1040 + \\ \hline 1144 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 78 \\ 33 \times \\ \hline 234 \\ 2340 + \\ \hline 2574 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 97 \\ 44 \times \\ \hline 388 \\ 3880 + \\ \hline 4268 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 65 \\ 33 \times \\ \hline 195 \\ 1950 + \\ \hline 2145 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 39 \\ 66 \times \\ \hline 234 \\ 2340 + \\ \hline 2574 \end{array}$$

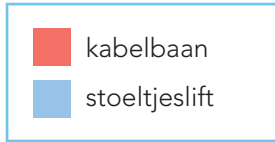
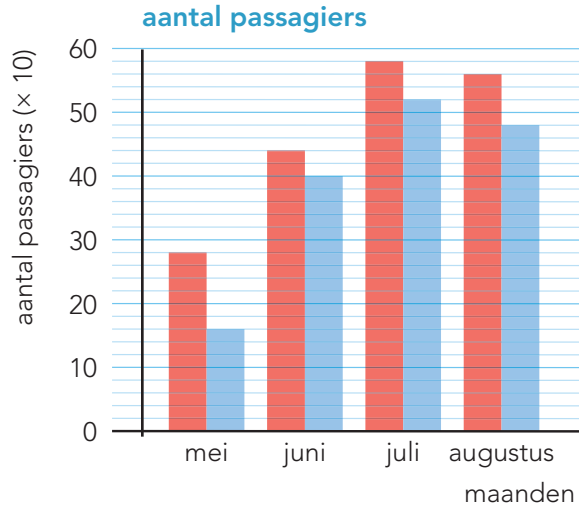
doel

- ▶ **S** Je oefent werken met staafdiagrammen, beelddiagrammen en cirkeldiagrammen.
- ▶ **F** Je oefent werken met staafdiagrammen en cirkeldiagrammen.

1

Hoeveel toeristen? Vul de tabel in.

In de zomer maken veel toeristen een tochtje met de kabelbaan of de stoeltjeslift.

	kabelbaan	stoeltjeslift	verschil
mei	280	160	120
juni	440	400	40
juli	580	520	60
augustus	560	480	80

2

Hoeveel toeristen? Kijk bij opgave 1.

In **mei** gingen de minste toeristen met de kabelbaan.

In **juli** waren er de meeste toeristen.

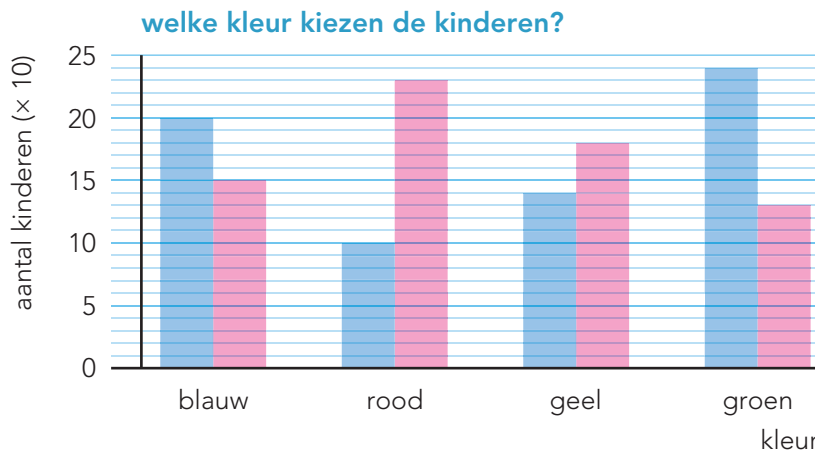
In **juni** was het verschil tussen het aantal toeristen in de kabelbaan en in de stoeltjeslift het kleinst.

De stoeltjeslift vervoerde de meeste toeristen in **juli**.

In welke maand waren er 1040 toeristen bij de kabelbaan en de stoeltjeslift? **augustus**

3

Wat is de lievelingskleur?

Welke kleur wordt het vaakst gekozen? *groen*

Wie kiezen het minst vaak voor de kleur blauw? *meisjes*

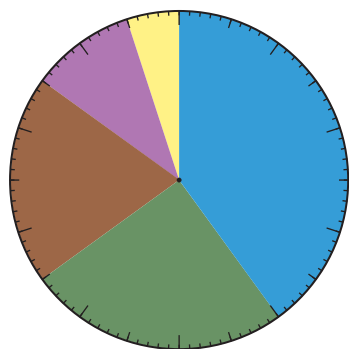
Hoeveel kinderen kiezen voor de kleur rood? *330* kinderen

Hoeveel meer meisjes dan jongens kiezen voor de kleur geel? *40* meisjes

Welke kleur wordt er door de jongens 50 keer meer gekozen dan door de meisjes? *blauw*

4

Welke kleur kiezen de jongens? Maak de tabel af.

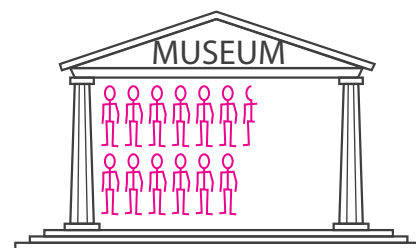
kleur	aantal jongens	percentage
blauw	160	40%
groen	100	25%
bruin	80	20%
paars	40	10%
geel	20	5%
totaal	400	100%

5

S Hoeveel bezoekers? Maak een beelddiagram. Maak de legenda af. *bijvoorbeeld:*

Vorig jaar kwamen er gemiddeld 12.500 bezoekers per maand.

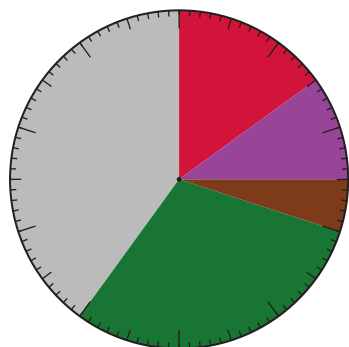
= 1000

6

S Waar zijn kinderen bang voor? Maak de tabel af. Maak een cirkeldiagram.

waar kinderen bang voor zijn

	aantal kinderen	percentage
spinnen	42	15%
kleine ruimtes	28	10%
muizen	14	5%
alleen zijn	84	30%
vuurwerk	112	40%
totaal	280	100%

doel

► Je oefent optellen en aftrekken tot en met 100 ($46 + 23$, $46 + 28$, $56 - 23$, $56 - 28$).

1

Reken uit.

$78 - 35 = 43$

$67 + 28 = 95$

$62 - 34 = 28$

$49 + 14 = 63$

$37 - 13 = 24$

$32 + 56 = 88$

$45 - 18 = 27$

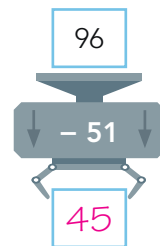
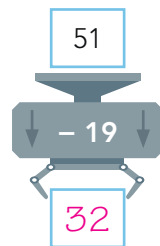
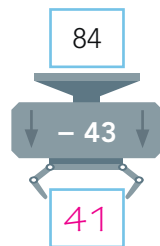
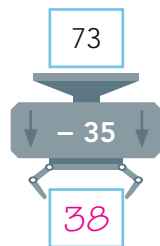
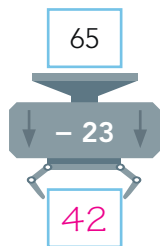
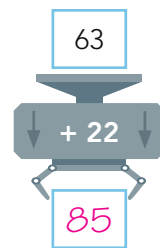
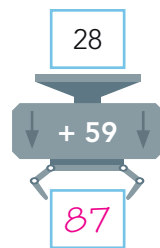
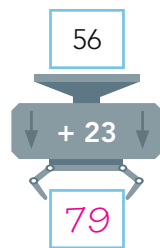
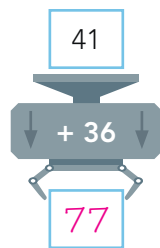
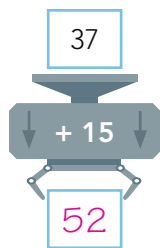
$43 + 29 = 72$

$74 - 48 = 26$

$24 + 37 = 61$

2

Reken uit.

3

Maak 9 verschillende plussommen.

Kies steeds uit elke rij een getal.

39   46   57

43   25   31

$39 + 43 = 82$

$46 + 43 = 89$

$57 + 43 = 100$

$39 + 25 = 64$

$46 + 25 = 71$

$57 + 25 = 82$

$39 + 31 = 70$

$46 + 31 = 77$

$57 + 31 = 88$

4

Maak 9 verschillende minsonnen.

Kies uit elke rij een getal.

74

82

95

22

37

44

$74 - 22 = 52$

$82 - 22 = 60$

$95 - 22 = 73$

$74 - 37 = 37$

$82 - 37 = 45$

$95 - 37 = 58$

$74 - 44 = 30$

$82 - 44 = 38$

$95 - 44 = 51$

5

Reken uit.

+	13	45	29
45	58	90	74
54	67	99	83
38	51	83	67

-	24	37	18
89	65	52	71
61	37	24	43
77	53	40	59

6

Reken uit.

$63 + 27 = 90$

$44 + 33 = 77$

$76 - 43 = 33$

$46 - 27 = 19$

$49 + 34 = 83$

$55 + 38 = 93$

$31 - 15 = 16$

$63 - 34 = 29$

$36 + 53 = 89$

$39 + 42 = 81$

$58 - 36 = 22$

$35 - 12 = 23$

$25 + 38 = 63$

$17 + 51 = 68$

$75 - 43 = 32$

$49 - 28 = 21$

$58 + 42 = 100$

$28 + 36 = 64$

$42 - 29 = 13$

$62 - 38 = 24$

7

Reken uit.

$46 + 23 = 69$

$72 + 28 = 100$

$64 + 22 = 86$

$54 + 45 = 99$

$46 + 28 = 74$

$43 + 57 = 100$

$72 + 19 = 91$

$54 + 38 = 92$

$56 - 23 = 33$

$100 - 66 = 34$

$38 - 29 = 9$

$69 - 43 = 26$

$56 - 28 = 28$

$100 - 99 = 1$

$99 - 88 = 11$

$82 - 49 = 33$

8

Schrijf 3 makkelijke en 3 moeilijke sommen op.

Reken uit in de door jou gekozen volgorde.

.....

.....

.....

.....

.....

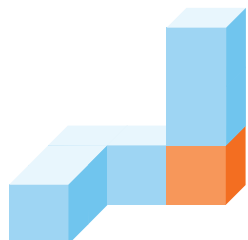
.....

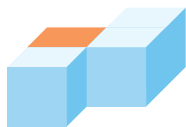
1

Zoek hetzelfde bouwsel.

Schrijf de letters van dezelfde bouwsels op. Kleur het juiste blokje.

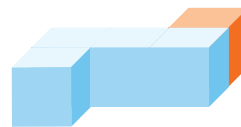
A

B

C

D

E

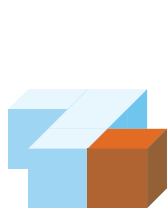
F

G

H

I

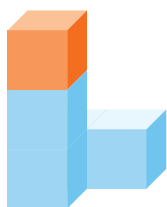
J

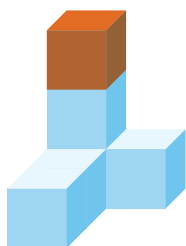
K

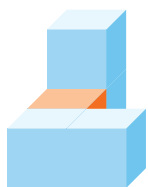
L

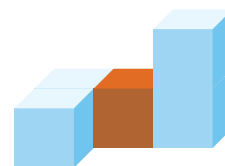
M

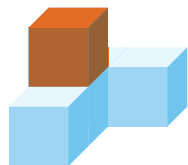
N

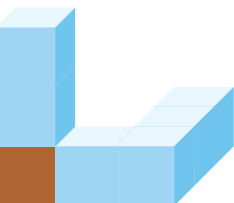
O

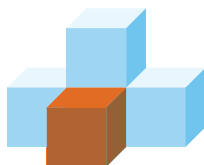
P

Q

R

S

T

A en R

C en Q

E en G

H en J

L en N

B en T

D en I

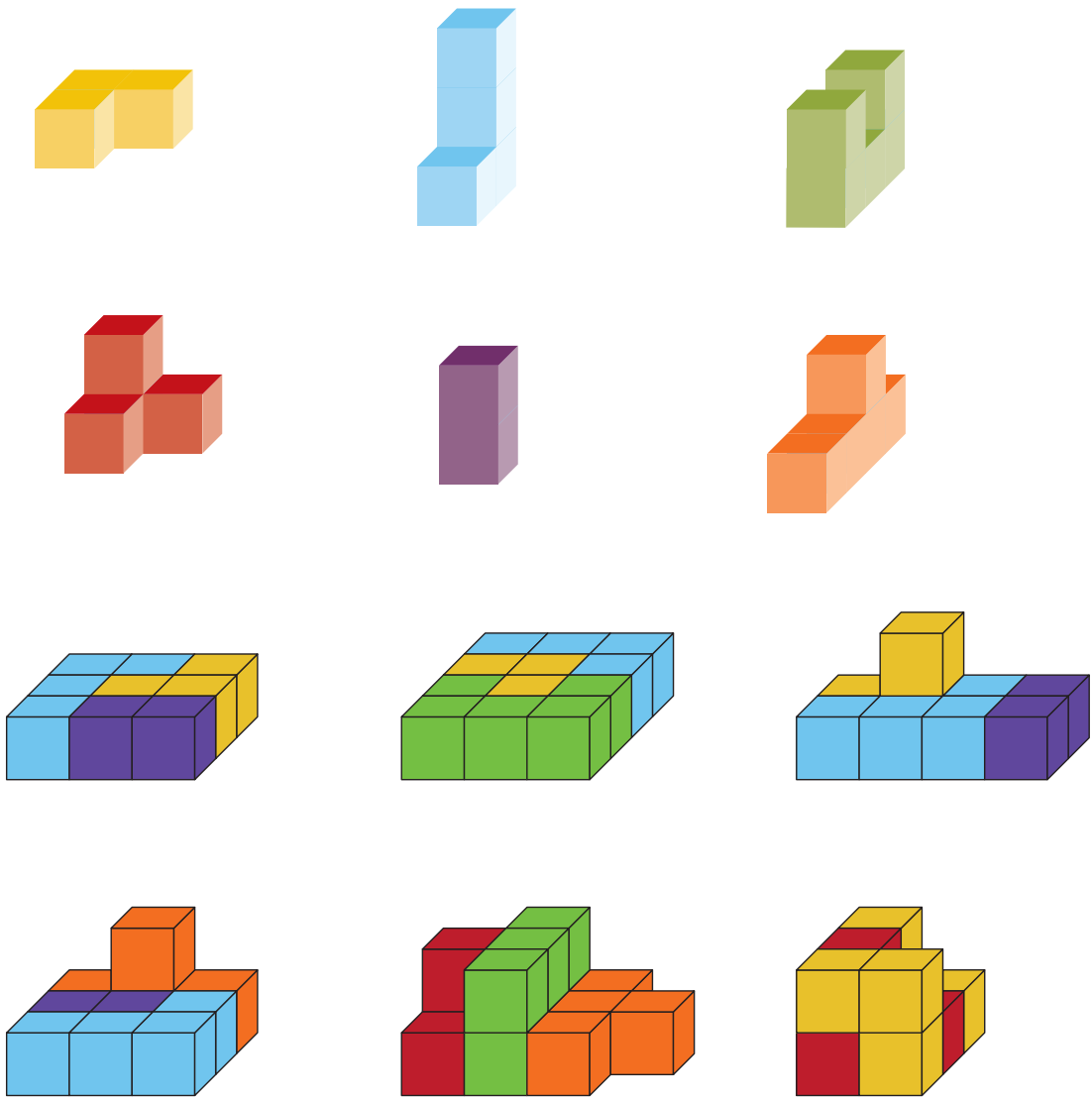
F en S

K en M

O en P

E Kleur met welke delen het bouwsel is gemaakt.

E Bedenk zelf 3 bouwsels. Maak de plattegrond.

Gebruik steeds 3 bouwsels van opdracht 2. *bijvoorbeeld:*

1	2	2
1	2	1
1	2	

1	1	1
1	1	2
2	3	
1		

1	1	1
2	1	2
1	1	1

1 Maak het nieuwe getal.

Zet op je rekenmachine: 580,3791.

Probeer nu te krijgen: 123,4567.

Je mag alleen optellen en aftrekken.

Per stap mag je maar 1 cijfer veranderen.

De komma (punt) blijft staan.

Schrijf in het schema wat je op de rekenmachine doet. *bijvoorbeeld:*

5 8 0 , 3 7 9 1 - 4 0 0 = 1 8 0 , 3 7 9 1

1 8 0 , 3 7 9 1 - 6 0 = 1 2 0 , 3 7 9 1

1 2 0 , 3 7 9 1 + 3 = 1 2 3 , 3 7 9 1

1 2 3 , 3 7 9 1 + 0 , 1 = 1 2 3 , 4 7 9 1

1 2 3 , 4 7 9 1 - 0 , 0 2 = 1 2 3 , 4 5 9 1

1 2 3 , 4 5 9 1 - 0 , 0 0 3 = 1 2 3 , 4 5 6 1

1 2 3 , 4 5 6 1 + 0 , 0 0 0 6 = 1 2 3 , 4 5 6 7

2 De 5-toets werkt niet. Maak de som.

Schrijf in het schema wat je op de rekenmachine doet. *bijvoorbeeld:*

258 + 176 = 2 4 8 + 1 7 6 + 1 0 = 4 3 4

755 - 278 = 7 6 0 - 6 + 1 - 2 7 8 = 4 7 7

753 + 567 = 7 4 3 + 4 6 7 + 1 0 + 1 0 0 = 1 3 2 0

335 - 75 = 3 3 4 - 7 4 = 2 6 0

3 × 35 = 6 × 7 0 : 4 = 1 0 5

5 × 555 = 1 0 × 1 1 1 0 : 4 = 2 7 7 5

245 : 5 = 4 9 0 : 1 0 = 4 9

3 Maak het getal.

Je mag alleen deze knoppen gebruiken: $8 = + - \times :$

Schrijf in het schema wat je op de rekenmachine doet.

Maak 25. $8 : 8 + 8 + 8 + 8 = 25$

Maak 10. $8 : 8 + 8 : 8 + 8 = 10$

4 Reken van 316 terug naar 1, met een rekenmachine of uit je hoofd.

Deze bewerkingen mag je gebruiken: $+ 1 - 1 \times 2 : 3$

Ga in maximaal 12 stappen naar antwoord 1. *bijvoorbeeld:*

stap 1: $316 - 1 = 315$	stap 5: $34 - 1 = 33$	stap 9: $4 - 1 = 3$
stap 2: $315 : 3 = 105$	stap 6: $33 : 3 = 11$	stap 10: $3 : 3 = 1$
stap 3: $105 : 3 = 35$	stap 7: $11 + 1 = 12$	stap 11: .....
stap 4: $35 - 1 = 34$	stap 8: $12 : 3 = 4$	stap 12: .....

Zoek uit of het in minder stappen kan. *bijvoorbeeld:*

stap 1: $316 - 1 = 315$	stap 5: $36 : 3 = 12$
stap 2: $315 : 3 = 105$	stap 6: $12 : 3 = 4$
stap 3: $105 : 3 = 35$	stap 7: $4 - 1 = 3$
stap 4: $35 + 1 = 36$	stap 8: $3 : 3 = 1$

5 Reken van 365 terug naar 1, in zo min mogelijk stappen.

Deze bewerkingen mag je gebruiken:

$+ 1 - 1 \times 2 : 3$

stap 1: $365 \times 2 = 730$	stap 5: $81 : 3 = 27$
stap 2: $730 - 1 = 729$	stap 6: $27 : 3 = 9$
stap 3: $729 : 3 = 243$	stap 7: $9 : 3 = 3$
stap 4: $243 : 3 = 81$	stap 8: $3 : 3 = 1$

1 Maak af. Kruis aan wat je steeds doet.

1 6 2 12 4 24 8 48

- Ik doe steeds: eerst $\times 6$ en bij het getal daarna $: 3$
 eerst $+ 5$ en bij het getal daarna $- 4$
 eerst $\times 6$ en bij het getal daarna $- 4$

2 8 4 16 8 32 16 64

- Ik doe steeds: eerst $\times 4$ en bij het getal daarna $- 4$
 eerst $+ 6$ en bij het getal daarna $- 4$
 eerst $\times 4$ en bij het getal daarna $: 2$

3 6 12 15 30 33 66 69

- Ik doe steeds: eerst $+ 20$ en bij het volgende getal $- 5$
 eerst $\times 2$ en bij het volgende getal $- 0$
 eerst $+ 3$ en bij het volgende getal $\times 2$

20 40 35 70 65 130 125 250

- Ik doe steeds: eerst $+ 20$ en bij het getal daarna $- 5$
 eerst $\times 2$ en bij het getal daarna $- 5$
 eerst $\times 2$ en bij het getal daarna $+ 5$

2 Maak af. Schrijf op wat je steeds doet.

2 12 10 20 18 28 26 36

Ik doe steeds:
 bij het volgende getal $+ 10$
 en bij het getal daarna $- 2$

2 8 4 16 8 32 16 64

Ik doe steeds:
 bij het volgende getal $\times 4$
 en bij het getal daarna $: 2$

5 4 8 7 14 13 26 25

Ik doe steeds:
 bij het volgende getal $- 1$
 en bij het getal daarna $\times 2$

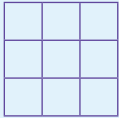
3 Bedenk zelf een moeilijke reeks. bijvoorbeeld:

1,5 3,5 7,5 15,5 31,5 63,5 127,5 255,5

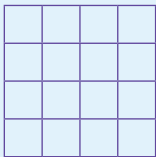
Ik doe steeds: $\times 2 + 0,5$ en bij het getal daarna hetzelfde.

4**Hoeveel vierkanten?**

Dit figuur is een 2×2 vierkant.
Ik tel 5 vierkanten.

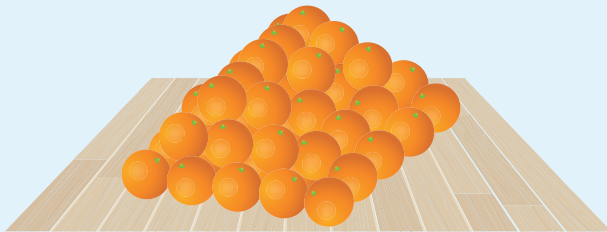
Dit figuur is een 3×3 vierkant.
Ik tel 14 vierkanten.

Dit figuur is een 4×4 vierkant.
Ik tel 30 vierkanten.

5**Hoeveel zit er in de piramide?**

Hoeveel sinaasappels liggen er op de tafel?

Er liggen 55 sinaasappels op de tafel. Hoeveel sinaasappels kun je aan de buitenkant zien?
41 sinaasappels

Hoeveel sinaasappels liggen er op de tafel in de piramide als er onderin 8×8 sinaasappels liggen?

Er liggen 204 sinaasappels op de tafel. Hoeveel sinaasappels kun je aan de buitenkant zien?
Je kunt dan 113 sinaasappels zien.

De verkoper bouwt in de winkel een piramide met soepblikken.
Onderop komt een vierkant van 6×6 blikken.

Er zitten dan 91 blikken in deze piramide.

Je loopt om de piramide heen. Hoeveel blikken kun je zien?

Je kunt 61 blikken zien.

TIP

2	4+	3-	
7+		5+	3+
	4		
3+		1-	

3- betekent dat het verschil tussen de getallen in de vakjes die bij elkaar horen 3 moet zijn. Dus 1 en 4, of 2 en 5.

3+ betekent dat de getallen in de vakjes die bij elkaar horen, samen 3 moeten zijn. Dus 1 en 2.

4 zonder een + of een - in een vakje betekent dat hier een 4 moet staan.

Ieder getal moet precies 1 keer in elke rij en elke kolom staan.

1 Vul in elke rij en elke kolom de getallen 1, 2, 3 en 4 in.

2-	4	7+	3
2	4	1	3
4	9+	3	3+
4	2	3	1
2-	3	4	2
1	3	4	2
3	3+	2	4
3	1	2	4

9+	7+	2	1
3	4	2	1
4	2	1	9+
4	2	1	3
1-	2-	3	4
2	1	3	4
1	7+	4	2
1	3	4	2

2 Vul in elke rij en elke kolom de getallen 1, 2, 3, 4 en 5 in.

10+	9+	3-	4	1
3	2	5	4	1
5	7+	3+	2	4
5	3	1	2	4
3+	7+	3-	5	11+
1	4	2	5	3
2	3-	4	3	5
2	1	4	3	5
12+	3+	1	2	
4	5	3	1	2

7+	9+	1	5+	3
4	2	5	1	3
1	4-	3	4	2
1	5	3	4	2
2-	6+	4	2	4-
3	1	4	2	5
5	2-	2	12+	1
5	4	2	3	1
6+	3	1	5	4
2	3	1	5	4

3 hokjes samen dik omlijnd? Dan horen ze bij elkaar. Samen is het 12. Maar het moeten 3 verschillende getallen zijn.

3 Nog een stapje verder. In elke rij en elke kolom 1, 2, 3, 4, 5 en 6.

3+	5-	5+		1-	5
1	6	3	2	4	5
		11+			6+
2	1	5	6	3	4
7+		3+	11+		
4	3	1	5	6	2
14+	3-		4	5-	
3	5	2	4	1	6
		4	8+		4+
6	2	4	1	5	3
5	4	9+			
		6	3	2	1

9+	1	4-		7+	
5	1	2	6	3	4
	3+		2-		14+
4	2	1	3	5	6
6+	11+		6+		
1	5	6	2	4	3
	10+	7+		5-	
2	6	3	4	1	5
		9+	6+		3+
3	4	5	1	6	2
3-				2	
6	3	4	5	2	1

4 Nu optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen.

Vul in elke rij en elke kolom 1, 2, 3 en 4 in.

3	3-		2:
3	1	4	2
7+		2	
4	3	2	1
3+		12×	
1	2	3	4
2:		2-	
2	4	1	3

4+	6×	3-	2
1	3	4	2
			7+
3	2	1	4
3-		2	
4	1	2	3
2:		4+	
2	4	3	1

2:		6+	
4	2	1	3
3-		3	
1	4	3	2
12×	1-		3-
2	3	4	1
3	1	2	4

1-		4×	
2	3	1	4
12×	2:		
3	4	2	1
	2:	9+	
1	2	4	3
		3	
4	1	3	2